

SUB Hamburg

A/726015

ELS PARLARS VALENCIANS

Vicent Beltran Calvo
Carles Segura-Llopes

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

ÍNDIX

INTRODUCCIÓ	13
-------------------	----

PRIMERA PART

CARACTERITZACIÓ GENERAL DELS PARLARS VALENCIANS

1. ELS PARLARS VALENCIANS A VISTA D'OCELL.....	23
2. HISTÒRIA DEL VALENCIÀ.....	35
1. Origen del valencià.....	35
2. Caracterització lingüística del valencià antic	43
3. EL VALENCIÀ DE FRONTERA. EL CASTELLÀ I L'ARA- GONÉS.....	47
1. Els parlars de frontera.....	47
2. Caracterització dels parlars valencians de frontera	49
3. Alguns exemples de parlars valencians de frontera.....	57
3.1 Vistabella: la senda de l'Aragó	57
3.2 <i>Si vullguérau, aniriam</i> . La morfologia verbal a Suera i a Tales.....	58
3.3 Torís: un parlar marginal ben a prop de València.....	58
3.4 El canyut: un valencià a les portes de Castella	59
3.5 La regió meridional del Carxe: una altra franja de ponent.	60
3.6 Crevillent i Guardamar: el darrer bastió de l'antic oriolà.	62
4. El castellà fronterer i el valencià perdut.....	65
5. Els castellanismes del valencià.....	72
4. EL VALENCIÀ I ALTRES LLENGÜES.....	75
5. EL VALENCIÀ I L'ESTÀNDARD	79

SEGONA PART
VARIETATS GEOGRÀFIQUES DEL VALENCIÀ

6.	EL VALENCIÀ TORTOSÍ	87
7.	EL VALENCIÀ SEPTENTRIONAL.....	95
8.	EL VALENCIÀ CENTRAL	105
9.	EL VALENCIÀ MERIDIONAL.....	113
	1. El valencià meridional (no mallorquí).....	114
	2. El valencià mallorquí.....	120
10.	EL VALENCIÀ ALACANTÍ.....	127

TERCERA PART
DESCRIPCIÓ DELS PARLARS VALENCIANS

11.	FONÈTICA DEL VALENCIÀ	141
	1. Vocalisme tònic	141
	1.1 Obertura dels fonemes /ε/ i /ɔ/	141
	1.2 Palatalització de /a/	141
	1.3 Obertura parcial de /e/	142
	1.4 Alternança de vocals tòniques	143
	1.5 Diftongació de la vocal /ε/.....	145
	1.6 Els diftongs /ui/ i /iu/	147
	1.7 Els diftongs /ɔu/ i /ou/.....	148
	1.8 Canvis d'accentuació.....	150
	2. Vocalisme àton	150
	2.1 Manteniment de /ε/ en contextos àtons.....	150
	2.2 Alternança [e]/[a] en posició inicial	151
	2.3 Alternança [e]/[a] en posició pretònica	152
	2.4 Alternança [e]/[i] en posició pretònica	154
	2.5 Alternança [e]/[i] en posició posttònica	155
	2.6 Alternança [o]/[u] en posició pretònica.....	156
	2.7 Altres canvis vocàlics	157
	2.8 Pronunciacions de /a/ final.....	157
	2.9 Reforç vocàlic final.....	159

2.10	Diftongació de /o/ inicial	160
2.11	Diftongs i triftongs	160
2.12	Altres fenòmens fonètics vocàlics	161
3.	Consonantisme	162
3.1	Fonemes oclusius /p/, /t/, /k/ i /b/, /d/, /g/	162
3.1.1	Grups finals [mp], [nt], [ŋk], [lt] i [rt]	162
3.1.2	Sonorització de [p], [t], [k] finals seguides de vocal	163
3.1.3	Altres fenòmens que afecten les oclusives sordes	164
3.1.4	Oclusives sonores	165
3.1.5	Caiguda de /g/ i /d/	166
3.1.6	Altres fenòmens que afecten les oclusives sonores	168
3.2	Fonemes fricatiu /f/, /v/, /s/, /z/ i /ʃ/	168
3.2.1	Pervivència del fonema labiodental /v/	168
3.2.2	Ensordiment de les fricatives sibilants sonores	170
3.2.3	Reforçament semivocàlic i despalatalització del fonema /ʃ/	171
3.2.4	Sons aliens [χ], [θ] i [h]	171
3.2.5	Altres fenòmens	172
3.3	Fonemes africats /ts/, /dz/, /tʃ/ i /dʒ/	174
3.3.1	Canvis en [ts] i [dʒ]	174
3.3.2	Ensordiment de [dz] i [dʒ]	176
3.3.3	Geminació i desafricació de /dʒ/	176
3.3.4	Altres fenòmens	177
3.4	Fonemes laterals /l/ i /ʎ/	178
3.4.1	Ieisme	178
3.4.2	Realització del so geminat [ll]	178
3.4.3	Altres fenòmens	179
3.5	Fonemes ròtics /r/ i /r̄/	180
3.5.1	Emmudiment/conservació de [r̄] final	180
3.5.2	Altres fenòmens	182
3.6	Fonemes nasals /m/, /n/ i /ɲ/	183
3.7	Altres fenòmens fonètics consonàntics	185
3.7.1	Metàtesis	185
3.7.2	Pròtesis, afèresis, epítesis i apòcopes	186
3.7.3	Assimilacions fonosintàctiques	188
4.	Adaptacions fonètiques dels cultismes	188

11.10	Perfet simple i perfet perifràstic	220
11.11	Present de subjuntiu.....	221
11.12	Imperfet de subjuntiu.....	222
11.13	Morfemes <i>-es</i> , <i>-em</i> , <i>-eu</i> i <i>-en</i>	223
11.14	Futurs i condicionals.....	223
11.15	Imperatius	223
12.	Sintaxi.....	224
13.	LÈXIC DEL VALENCIÀ	227
1.	Món humà	228
1.1	Parts del cos i accions relacionades. Vestit	228
1.2	Món infantil. Jocs. Colors. Festes	241
2.	La casa.....	251
3.	Alimentació i lèxic relacionat.....	256
4.	Construcció. Món urbà.....	264
5.	El camp. Accidents geogràfics. Meteorologia	266
6.	Món natural	271
6.1	Arbres, fruita, vegetals i fongs.....	271
6.2	Fitonímia.....	287
6.3	Entomonímia. Invertebrats.....	290
6.4	Ornitonímia	300
6.5	Ictionímia	310
6.6	Amfibis, rèptils i mamífers	311
7.	Localismes.....	316
	CONCLUSIONS.....	319
	BIBLIOGRAFIA.....	323
	ANNEX. Atlas lingüístic dels parlars valencians	337